

Finansdepartementet

103 33 Stockholm

Stockholm

Vår referens

Dnr

2020-10-02

Philip Thunborg

Fi2020/01583/S2

Remissyttrande av betänkandet Skatt på modet (SOU 2020:20)

Företagarna har givits tillfälle att bidra med ett yttrande gällande rubricerat betänkande och lämnar härmed följande synpunkter.

Sammanfattning

Utredningens förslag är att skatt ska betalas för alla kläder och skor med 40 kronor per kg av den skattepliktiga varans nettovikt. Den skattskyldige får göra ett avdrag med 95 procent om varan inte innehåller några av de särskilt farliga ämnen, i halter över vissa gränsvärden, som anges. Skatten föreslås träda i kraft den 1 april 2021, med start för tillämpning efter utgången av juni månad 2021.

Företagarna avstyrker utredningens förslag om skatt på kläder och skor.

Bakgrund

Utredningen har haft i uppdrag att analysera och lämna förslag på hur en skatt på skadliga kemikalier i kläder och skor kan utformas. Syftet med skatten ska vara att minska förekomsten av eller risken för exponering och spridning av miljö- och hälsofarliga ämnen från kläder och skor. Vid utformningen av skatten bör även risken att skadliga kemikalier hamnar i naturen och där ger upphov till skadlig inverkan på miljön beaktas. Uppdraget har bland annat innefattat att lämna ett förslag som ska vara kostnadseffektivt, teknikneutralt och administrativt enkelt där särskild hänsyn bör tas till företagens administrativa börda och kostnader.

Synpunkter

Företagarna anser att utredningens val av styrmedel saknar motivering och precision för att uppnå sitt uttalade syfte. Utredningen bedömer att nästan 84 procent av alla kläder och skor som omfattas av skatten helt saknar de kemikalier som skatten vill fasa ut. Eftersom att skatten ämnar vara miljöstyrande är det ologiskt att företagare alltid kommer betala minst fem procent i skatt (eftersom avdrag kan medges upp till 95 procent) på kläder och skor oavsett om varorna innehåller de oönskade kemikalierna eller inte. Företagen måste dessutom själva redovisa avsaknad av kemikalier för att kunna göra avdrag på skatten. Den administrativa bördan blir därmed omfattande.

Det är kontraproduktivt att beskatta den som gjort ett aktivt val att ställa om till mer miljövänliga alternativ. Det är därför principiellt viktigt att fullt avdrag ska kunna ges för de varor som inte innehåller de oönskade kemikalierna.

Avsaknad av precision och kostnadseffektivitet var en bidragande faktor till att den så kallade kemikalieskatteutredningen, som presenterades 2015, valde att inte lägga fram förslag gällande kemikalieskatt på kläder. Utredningen förklarade då beslutet med att en skatt som träffar varor som till omkring 90 procent inte innehåller farliga kemikalier, med omfattande administrativa kostnader för de skattskyldiga, inte gick att motivera.

Vidare framgår det i utredningen att det, för vissa av de angivna kemikalierna, saknas standardiserade mätmetoder för att kunna fastställa om eller på vilken nivå som skatteuttag ska ske. Går det inte att säkerställa rätt nivå på skatten blir den svår att tillämpa och efterleva.

Utredningen har studerat två andra kemikalieskatter under arbetets gång: en dansk skatt på varor som innehåller PVC och ftalater (den så kallade PVC-skatten) samt den svenska kemikalieskatten på elektronik. Den danska PVC-skatten avskaffades den 1 januari 2019 med anledning av nya regleringar gällande användning av PVC och ftalater på EU-nivå, vilket gjorde den danska lagstiftningen obsolet. Dessutom ansågs de administrativa kostnaderna för företagen inte motsvara skattens funktion som styrmedel.

Den svenska kemikalieskatten på elektronik har medfört en omfattande administrativ börda på mindre företag samtidigt som den har lett till en snedvriden konkurrens till fördel för utländska försäljare av produkterna. Denna negativa konkurrenssituation för svenska företag har föranlett förslag om att även utländska försäljare (EU-land samt tredjeland) ska omfattas av kemikalieskatten på viss elektronik. Hur marknadskontroll, tillsyn av regelefterlevnad samt indrivning av skatt från utländska företag ska gå till är mycket oklart. I likhet med det förslag som lagts för elektronikskatten föreslås i denna utredning samma upplägg. Risker är uppenbar att utformningen av skatten försvårar internationell handel och därmed utgör ett handelshinder, vilket gör skattens utformning oförenlig med EU:s regler för den inre marknaden.

Avskaffandet av den danska PVC-skatten tillsammans med erfarenheterna av den svenska elektronikskatten borde stämna till eftertanke kring det fortsatta behandlandet av förslaget om skatt på kläder och skor. För att undvika försämring av näringslivets konkurrenskraft genom en nationell särreglering vore det mer fördelaktigt med en mer EU-gemensam kemikaliepolitik. För att fasa ut de oönskade kemikalierna bör därför arbetet fokusera på ett EU-förbud av kemikalierna som omfattas i utredningen. Företrädesvis sker detta genom skärpningar i Reach-förordningen. Det skulle ha en miljöstyrande effekt på produktion och konsumtion, istället för att öka kostnaderna och den administrativa bördan för svenska företag.

Vissa av de angivna ämnena är dessutom redan förbjudna i befintlig lagstiftning och flera av de ämnen som omfattas av skatten är sedan tidigare föreslagna att omfattas av Reach-förordningen. För att undvika dubbelreglering av dessa ämnen och att företagen inte påtvingas onödig administration krävs därför en uppföljning av de ämnen som föreslås omfattas av kemikalieskatten.

Utredningen har inte kunnat bedöma om skatten är samhällsekonomiskt motiverad. Det framgår dock av konsekvensanalysen att det finns omkring 9 000 kläd- och skohandlare i Sverige. Skatten bedöms leda till omkring 700 färre arbetstillfällen i branschen och en påskyndad nedläggning av omkring 100 företag. Dessa antaganden är beräknade utifrån att företagen fullt ut kan överföra kostnaden för skatten till konsumenterna, vilket inte är en självklarhet. Det är även antaganden som gjorts innan coronavirusets utbrott. Givet radikalt minskade marginaler i en ansträngd bransch är risken stor att det blir betydligt fler arbetstillfällen som går förlorade och butiker som tvingas lägga ned.

Om skatten ändå införs anser Företagarna att det krävs möjlighet för fullt avdrag för varor som inte innehåller de angivna kemikalierna. Eftersom att det finns stora frågetecken kring skattens mätmetoder, kostnadseffektivitet och samhällsekonomiska effekter krävs också en snabb utvärdering med hänsyn till huruvida skatten har kunnat tillämpas och vilken effekt den haft på svensk konkurrenskraft och sysselsättning.

Företagarna

Philip Thunborg

Analytiker

Daniel Wiberg

Chefsekonom och Tf. Samhällspolitisk
chef